

Maart 2018 / 5778

Nr.
3

NIEUWS UIT

ISRAEL

Toenemend **OORLOGSRISICO** in **2018?**

MIDDEN-OOSTEN CONFLICT

Trumps megadeal voor Midden-Oosten mislukt

CULTUURSTRIJD

Duitsland bedrijft politiek met Dode Zeerollen



בית שלום
BETH-SHALOM

Nu te bestellen!



Norbert Lieth
Leven in de verwachting van Zijn komst

Het boek van Norbert Lieth 'Leven in de verwachting van Zijn Komst' houdt zich diepgaand bezig met de focus op de terugkeer van onze Heere Jezus Christus. Het boek behandelt de Bijbelse fundamentele leer om Hem dagelijks te verwachten en laat zien welke consequentie deze houding van verwachting op het leven van de individuele christen en de gemeente moet hebben. Dit boek moet het verlangen wekken om te leven in de verwachting van de spoedige komst van onze Here Jezus.

Paperback, 368 pagina's,
Bestel-nr. 197170
€ 14,95

Norbert Lieth
De Pastorale Brieven

Op begrijpelijke wijze en aansluitend bij de werkelijkheid legt Norbert Lieth de uitspraken van de beide Timotheüsbriefen en de Titusbrief vers voor vers uit. Hij verliest daarbij nooit de hele context uit het oog en laat steeds weer zien waar de Heilige Geest in de gemeente van de levende God het zwaartepunt legt. Wie wil groeien in het persoonlijk geloofsleven en de Bijbel beter wil leren verstaan, heeft met dit boek een doorslaggevende, christocentrische hulp in handen, die alleen gebaseerd is op de Heilige Schrift.

Paperback, 297 pagina's,
Bestel-nr. 197172
€ 17,95

Norbert Lieth
Profetische ontdekkingen in de liederen van de Bijbel

Bij het lezen van de titel "Profetische ontdekkingen in liederen van de Bijbel" denkt menigeen waarschijnlijk spontaan aan Psalmen, Hooglied of aan de Klaagliederen. Dit boek gaat echter een andere richting uit. We ontdekken hierin vaak weinig bekende, maar zeer diepgaande liederen van tal van schrijvers van de Bijbel. Het verdiepen in deze teksten is gelijktijdig een reis in de Bijbelse profetie. Daarnaast spreken deze liederen ons ook persoonlijk aan. Zo slaagt Norbert Lieth er met zijn heldere uitleg tevens in om de lezer ook pastoraal te bemoeiden.

Paperback, 400 pagina's,
Bestel-nr. 197173
€ 18,95



**Uitgeverij
Middernachtsroep**

Zendingswerk Middernachtsroep
Postbus 193
3940 AD Doorn

0343 - 477 288
bestelling@middernachtsroep.nl
www.middernachtsroep.nl



GELIEFDE VRIENDEN VAN ISRAËL

4 **COVERSTORY:** Toenemend oorlogsrisico in 2018?

6 **COVERSTORY:** Syrië, Israël, Iran en de Mahdi

POLITIEK

7 Korte berichten

10 Trumps megadeal voor het Midden-Oosten is mislukt

11 Duitsland bedrijft politiek met Dode Zeerollen

MAATSCHAPPIJ

13 Korte berichten

14 Christenen in het Israëlische leger

WETENSCHAP

15 Korte berichten

17 Een piepklein zegeltje tegen 1,6 miljard moslims

18 Nieuwe vondsten bij Qumran

19 De Romeinen en Armageddon

21 **BIJBEL:** Israël, een heel bijzonder volk
Deel 22 – de Babylonische ballingschap

Nadat de reis van de Amerikaanse vicepresident Mike Pence naar Israël aanvankelijk was uitgesteld in verband met de felle reacties op de Amerikaanse verklaring over Jeruzalem, is het bezoek achteraf gezien een doorslaand succes geweest. En dat hoewel critici in de media (vooral ook Israëlsche) het bezoek van tevoren betekenisloos hadden genoemd. Het bezoek gold de belangrijkste bondgenoten van de VS in het Midden-Oosten: Egypte, Jordanië en Israël. Een bezoek aan de Palestijnse president Abbas zat er niet in, omdat deze pas weer met de Amerikanen wil praten als president Trump de erkenning van Jeruzalem als Israëls hoofdstad heeft teruggenomen. De Arabische afgevaardigden in de Knesset lieten eveneens hun afwijzing van de Amerikaanse positie blijken. En van die tegenstand gaven ze meteen aan het begin van de toespraak van Pence in de Knesset luidkeels blij, waarop ze uit de vergaderzaal verwijderd werden.

De toespraak van vicepresident Mike Pence werd herhaaldelijk door een staande ovatie onderbroken, en wel in een de partijen overstijgende eenheid die sinds de tweespalt binnen het volk sedert de Akkoorden van Oslo niet meer is voorgekomen.

Een Israëlsche criticus merkte echter kort na de op tv uitgezonden toespraak op – met een ondertoon van misnoegen: "Ik had het gevoel alsof er een evangelische prediker had gesproken". En inderdaad heeft Pence uitspraken gedaan die duidelijk op bijbelse waarden waren gebaseerd en de positie van de huidige regering onder Trump helder maakten. Hij zei onder andere:

"Wij staan achter Israël, omdat Israëls zaak ook onze zaak is, omdat Israëls normen en waarden ook onze normen en waarden zijn en omdat Israëls strijd ook onze strijd is. Wij staan achter Israël omdat we in het recht geloven en niet in onrecht, omdat we in het goede geloven en niet in het kwade, in vrijheid en niet in tirannie. Wij staan achter Israël omdat wij Amerikanen dat sinds het ontstaan van de VS altijd gedaan hebben.

In de geschiedenis van Israël hebben wij altijd de geschiedenis van Amerika gezien. Het is de geschiedenis van een exodus, van een uittocht uit vervolging, naar de vrijheid. Een geschiedenis die de kracht van het geloof en de hoop op de beloften voorstelt.

De eerste kolonisten van Amerika beschouwden zichzelf als door de Voorzienigheid geleide pelgrims om een nieuw beloofd land op te bouwen. Zij lieten zich leiden door de geschiedenissen en de Psalmen van Israël en hebben die tot op de dag van vandaag trouw aan hun kinderen overgeleverd. En de stichters van ons land vonden leiding, inspiratie en richtinggeving in de Bijbel van de Hebreeën."

Kortom, de toespraak van vicepresident Pence was het indrukwekkende getuigenis van een staatsman die pal staat voor de normen en waarden van de Bijbel. Er was niets in zijn toespraak waar men aanstoot aan had kunnen nemen.

Aiman Odeh, de voorzitter van de Arabische Eenheidspartij, had echter al van tevoren verklaard dat hij niet aan de vergadering deel zou nemen, omdat hij niet van plan was naar de toespraak van een extremist en racist met een apocalyptische Messiaanse agenda te luisteren. Deze vooringenomen en voorbarig veroordelende houding, die de Palestijnen telkens laten zien, is helaas altijd al de oorzaak geweest van het falen om in het zogenaamde vredesproces enige vooruitgang te boeken.

Mahmud Abbas zocht na zijn afwijzing van de Amerikanen steun bij de EU. Een commentator schreef: "Het beledigen van de Amerikanen is vergelijkbaar met de reactie van een kind dat zijn kamerdeur op slot doet in de veronderstelling zijn ouders zo te kunnen straffen". Het boycotten van de Amerikaanse vicepresident was een kinderlijke reactie. En ook een zelfvernietigende, want de Palestijnen kunnen zich tot niemand anders wenden om hun doelen te bereiken. De EU kan hen niet werkelijk helpen. China, Rusland en de Arabische wereld zullen hen heus niet helpen. De enigen, die werkelijk kunnen helpen, zijn de Verenigde Staten. Daarmee hebben de Palestijnen weer een tactische fout gemaakt.

Als zij de zaak goed hadden doordacht, hadden zij begrepen dat Pence hen had kunnen helpen. Als hij was uitgenodigd om een toespraak in Ramallah te houden, zouden zijn woorden vast en zeker bijna even veelbelovend zijn uitgevallen als in de Knesset. Dan had hij nadrukkelijk de verplichting van de VS genoemd om een oplossing te vinden voor de problemen waar zowel Palestijnen als Israëls mee in hun maag zitten.

Dankbaar voor een staatsman die het lef heeft om voor de normen en waarden van de Bijbel pal te staan, groet u hartelijk met shalom, uw

Trouw Winkler

COVERSTORY



Toenemend **OORLOGSRISICO** in **2018?**

In het brandpunt staat het Iraanse streven om aan de noordgrens van Israël vaste voet aan de grond te krijgen. Israël gaat ervan uit dat een oorlog het civiele front zwaar zal treffen, zodat men adviseert Iran af te schrikken door zijn olievelden te bedreigen.

“Vanuit het noorden zal het onheil losbreken over al de inwoners van het land” (Jer. 1:14). Het klinkt misschien wel als een cliché, maar het verandert niets aan het feit dat volgens de inschatting van het veiligheidsapparaat van Israël er in 2018 uitgerekend uit deze richting inderdaad onheil voor het land kon dreigen. Het grootste potentieel voor een escalatie bestaat ongetwijfeld aan de noordelijke grens van Israël, en wel als gevolg van het Iraanse streven om zich in Syrië te vestigen, direct voor de huisdeur van de Joodse staat.

Anders dan in het verleden beschouwt het Israëlische defensie-establishment het noorden dit jaar als een gesloten front. “Syrië en Libanon zijn een militaire eenheid geworden”, zo meende enkele weken geleden Israëls minister van Defensie Avigdor Liberman. “Elke ontwikkeling betreft evenzeer Hezbollah, het regime van Assad en alle aan dit regime onderhorige milities, en omvat eveneens het leger van Libanon.”

De spin in het web van de hier opgesomde vijanden is het regime in Teheran. Iran is de eigenlijke winnaar van de Syrische burgeroorlog. De Iraanse steun aan de Syrische dictator Bashar al-Assad heeft ertoe geleid dat deze intussen weer over ongeveer 70% van het Syrische grondgebied heerst. Daarnaast krijgt zijn leger sinds december 2017 met de hulp van Hezbollah strijders en door Iran aangestuurde sjiietische milities weer grote delen van de Golan hoogten onder controle. Israël heeft op politiek en diplomatiek niveau geprobeerd te voorkomen dat deze krachten, die niets anders zijn dan de verlengde arm van Iran, zo dichtbij de Israëlische grens voet aan de grond zouden krijgen. Maar dat is een bijkans onmogelijke onderneming. Rusland houdt zich niet aan zijn belofte een dergelijke situatie te zullen verhinderen, maar verkondigde juist dat men geen enkele verantwoordelijkheid voor de Iraanse activiteiten in Syrië op zich kon nemen, omdat de Iraanse krachten zich daar per slot van rekening op Assads uitnodiging zouden bevinden. En dus stijgt in het kader van een groeiende Iraanse presentie op de Golan hoogten, gepaard aan de Israëlische aankondiging een dergelijk proces niet te dulden, het risico dat er in de regio een oorlog uitbreekt.

Niet minder bezorgd, of misschien wel veel meer bezorgd, is Israël over het Iraanse streven om het grondgrondraketten front van het Syrische leger opnieuw op te bouwen. Vanwege de oorlog is dit bijna volkomen weggesmolten. Als dat gebeurt, dan is Iran in staat om vanuit een gesloten front in het noorden, dat Syrië en Libanon omvat, de Israëlische burgerbevolking met raketten te beschieten. Daar komt nog bij dat de Iraniërs op dit punt ook in de Gazastrook een paar vingers in de pap hebben. Deze dreiging houdt Israël heel intens bezig en is in het Israëlische veiligheidskabinet steeds

weer het voorwerp van discussie. Men gaat ervan uit dat de Israëlische burgerbevolking zeer zwaar onder de volgende oorlog te lijden zal krijgen. Het rakettenarsenaal waarover Hezbollah nu al beschikt, bedraagt naar schatting zo'n 100.000 raketten van verschillende typen en dus verschillende reikwijdtes. Enkele weken geleden liet de Israëlische stafchef luitenant-generaal Gadi Eizenkot hierover in het openbaar van zich horen. Hij maakte bekend dat Iran alleen al in dit wapenarsenaal van Hezbollah elk jaar rond een miljard dollar investeert. Veel van deze raketten die men in Libanon tegenwoordig bij de hand heeft en die in de toekomst ook in Syrië inzetbaar zullen zijn, zijn uiterst precies en van grote springladingen te voorzien. Je hebt slechts een zeer overzienbaar aantal van dergelijke raketten nodig om een reusachtige schade aan te richten; over de omvang van persoonlijke schade aan burgers wil je niet eens nadenken.

Israël is zeer actief – zowel in het geheim als openlijk – om te voorkomen dat Iran de kans krijgt een dergelijk scenario in praktijk te brengen. Bovendien is Israël overgegaan tot openlijk uitgesproken dreigementen: mochten Israëlische burgers worden aangevallen, dan zal men niet aarzelen om burgerdoelen in Libanon te verwoesten. Zo'n dreigement heeft de leiders in Teheran niet echt geraakt. Vanuit hun optiek zijn de Libanezen sowieso strijders van Hezbollah. In de ogen van Iran zijn ze “opofferbaar kanonnenvoer”, zo formuleerde de Israëlische militaire expert Ephraim Sneh het onlangs. Sneh was ooit lid van de Israëlische regering en heeft als hooggeplaatst officier in de gelederen van het Israëlische leger gediend. Hij kwam ook nog met een heel concreet voorstel: het enige dreigement dat Iran naar zijn mening kan afschrikken, is de bedreiging van Iraanse infrastructures die met aardolie te maken hebben. Sneh is van oordeel dat een daarop gerichte klap Iran op de knieën zal dwingen en hij stelde verder vast: “Israël bezit het vermogen om zo'n klap uit te delen”. Natuurlijk trad hij niet in details over hoe dat concreet in zijn werk gaat. Toch heb je niet veel fantasie nodig om deze uiteenzetting in verband te brengen met een bekendmaking van de opperbevelhebber van de Israëlische luchtmacht, half december 2017. De supermoderne gevechtsvliegtuigen van het type F-35, waarvan Israël nauwelijks een jaar geleden de eerste exemplaren ontving, zijn intussen inzetbaar. “Dit biedt de Israëlische luchtmacht het vermogen om het zelfs tegen de meest gecompliceerde uitdagingen op te nemen, uitdagingen die in het voortdurend veranderende Midden-Oosten tot nu toe onbekend waren”, zei generaal Amikan Norkin, maar ook hij onthield zich vanzelfsprekend van het noemen van nadere details.

Zwi Lidor

SYRIË, ISRAËL, IRAN EN DE MAHDI

De Iraanse installaties in Syrië zijn een bestanddeel van het sjiitisch-islamitische geloof in het verschijnen van de Mahdi. Sommige varianten van deze messias verschijning bevatten ook Joodse kenmerken.

Over het algemeen gaat men ervan uit dat de Iraanse betrokkenheid bij de Syrische burgeroorlog tot doel heeft de strategische positie van Iran in de regio te versterken. Dit doel heeft men inderdaad bereikt. Syrië is tegenwoordig een deel van een lange landcorridor die een verbinding vormt tussen Teheran en de Middellandse Zee. Deze draagt behoorlijk bij tot de versterking en de uitbreiding van de invloedssfeer van de islamitische republiek Iran en maakt er definitief een regionaal belangrijke macht van. Maar achter de Iraanse maatregelen in Syrië schijnt nog iets anders te zitten, iets veel groters dat te maken heeft met het sjiitische geloof in het verschijnen van de Mahdi. Deze moet als nakomeling van de profeet Mohammed in de eindtijd opduiken; men schrijft hem toe dat hij het onrecht uit de wereld zal wegdoen. Vanuit de optiek van het ayatollah regime in Teheran heeft deze landbrug daarom eveneens een onmetelijk grote religieuze betekenis: uiteindelijk zal hij de weg banen voor de komst van de Mahdi, door wie er dan eindelijk gerechtigheid in de wereld zal heersen.

Het concept van de Mahdi, waarin sjiitische moslims geloven, komt weliswaar niet in de Koran voor, maar de verhalen rond de geboorte van de Mahdi, zijn aan de macht komen en zijn redding

van de wereld zijn onderdelen van de zogenaamde Hadith, de overlevering van de uitspraken en daden van de profeet Mohammed en van derden. De stroming van de sjiitische islam die in het concept van de Mahdi gelooft, kent niet minder dan 6000 versies van de Hadith over de Mahdi en de visie op de eindtijd. Volgens een van deze versies heeft zijn verschijning met een wrede burgeroorlog te maken die volgens deze overlevering in Syrië

➔ Een hoogst interessante versie van de Hadith over de Mahdi zegt dat als hij verschijnt, hij de ware naam van God in het Hebreeuws zal verkondigen.

zal woeden en honderdduizenden mensen het leven zal kosten. Verder staat er in de overlevering dat deze burgeroorlog niet alleen een hele tijd zal woeden, maar zich ook zal uitbreiden. Als de strijd in de ene regio luwt, zal hij in een andere des te harder oplaaien, totdat tenslotte de Mahdi verschijnt. Een andere versie plaatst de stichter van de sjia (letterlijk: aanhangers) op de voorgrond. Ab l-Hasan Al ibn Ab T lib was een neef van de profeet Mohammed en door het huwelijk met diens dochter Fatima tege-

lijk zijn schoonzoon. Hij werd na de dood van Mohammed kalief (de kwestie van de rechtmatigheid van deze opvolging leidde tot een ruzie die tot de splitsing van de islam in sjiieten en soennieten heeft geleid). Aan deze man schrijft men de profetie toe dat er dragers van gele vlaggen uit het westen zullen komen en aan de oorlog in Syrië zullen gaan deelnemen. Wie dit niet voor ogen heeft, moge er aan herinnerd worden dat de kleur van de vlag van Hezbollah, die in het ten westen van Syrië gelegen Libanon heerst, geel is! Daarom mag het niet verbazen dat het staatspersbureau van Iran op een dienovereenkomstige toon melding maakte van de toespraak van een parlamentslid dat de deelname van Hezbollah aan de oorlog in Syrië aan de kant van de strijders uit Iran een vervulling van deze profetie noemde en het als een duidelijk teken van de aanstaande komst van de Mahdi beschouwde.

Er bestaan echter nog enkele hoogst interessante versies van de Hadith over de Mahdi. Het grote gebeuren van de verschijning van de Mahdi gaat volgens deze versies gepaard met ettelijke Joodse kenmerken. Als hij verschijnt, zal hij de ware naam van God in het Hebreeuws verkondigen. De staf die hij in zijn hand zal houden, zal de staf van Mozes zijn. Om zijn hals zal hij het zegel van Salomo

ISRAËL STAPT UIT DE UNESCO

De Amerikaanse ambassadrice bij de VN Nikki Haley klaagt onverdroten de obsessie van dit internationale orgaan met Israël aan en meende eind 2017 in een toespraak die veel aandacht kreeg: "Het verbaast me steeds weer dat Israël in weerwil van zoveel vijandigheid toch besloten heeft lid van dit internationale forum te blijven". Zij geeft toe dat Israël er goed aan doet om zich niet terug te trekken, maar met opgeheven hoofd pal te blijven staan; zij weet zelf echter maar al te goed dat de maat voor wat betreft in elk geval één orgaan van de Verenigde Naties definitief vol is. En dus gaf Israël eind 2017 nog net binnen de gestelde termijn een verklaring uit, waarin het uittreden van Israël uit de UNESCO voor het einde van 2018 wordt aangekondigd. Als reden noemt men de "systematische aanvallen" en de "pogingen om de Joodse geschiedenis van het land Israël te ontkennen". Daarmee volgt Israël het voorbeeld van de VS, nadat het al eerder zijn financiële bijdragen als een vorm van protest tegen de anti-Israëlsche besluiten van de UNESCO had verminderd.

AN■

ISRAËLISCHE GEHEIME DIENST: ALTIJD EEN STAP VOOR

Nadav Argaman kan in mei 2018 terugzien op zijn tweede jaar als leider van de Israëlische binnenlandse geheime dienst, ook wel bekend onder de Hebreeuwse afkorting Shabak. Zijn positie is dat de Shabak als "onzichtbaar beschermingsschild" voor Israël's inwoners dient te fungeren. Uit het jaaroverzicht dat hij de Knesset commissie voor Buitenlandse en Defensiezaken presenteerde, blijkt dat de Shabak in 2017 in totaal 400 terroristische aanslagen wist te vrijdelen. In 13 gevallen waren het geplande zelfmoordaanslagen en in acht gevallen moesten Israëlische soldaten ontvoerd worden. Volgens Argaman had Israël in 2017 met 54 uitgevoerde terreuraanslagen te worstelen, en dat is in vergelijking met 2016 (108 aanslagen) dus een forse afname. Ondanks deze afname beschouwt hij de situatie als instabiel, vooral na Trumps verklaring over Jeruzalem, want sindsdien nemen de terroristische activiteiten weer toe. Argaman benadrukte dat Hamas zich in de Gazastrook stil houdt, maar wel probeert terroristische activiteiten naar de Westbank over te hevelen.

AN■

dragen. En door zijn handen zal de heilige ark van het verbond van het volk Israël samen met de goddelijke tegenwoordigheid aan de dag treden. De ark zal hem helpen steden en landen te bezetten en in de wereld recht en orde te vestigen. Verder is het interessant dat er aan dit sjiitische eindtijdgelooft één ding ontbreekt dat voor de Joden juist een bijzonder belangrijk kenmerk is: Jeruzalem. Daaruit volgt dat Jeruzalem voor sjiieten van geen enkele betekenis is. De in de Koran genoemde Al-Aqsa is in werkelijkheid die "ver verwijderde plaats", die je in de hemel vindt, maar niet in Jeruzalem. Voor het sjiitische geloof staan er in Irak veel en veel belangrijker moskeeën dan uitgerekend de Al-Aqsa moskee in Jeruzalem.

De messiaanse elementen van de Iraanse politiek zijn voor Israël van eminent belang, want ze maken duidelijk dat er daardoor ook aan de strijd tegen de vestiging van Iran en Hezbollah in de regio een religieuze dimensie toegekend dient te worden. Als men dit opvat als een krachtmeting (wat niets anders is dan een godsdienstoorlog), dan zal elke nog zo naïeve historicus meteen opmerken en erop wijzen dat godsdienstoorlogen in de geschiedenis van de mensheid de langste en meest verbitterd uitgevochten oorlogen waren, door en voor beide partijen. *Zwi Lidar*



SPOEDIG WEER BUITENLANDSE AMBASSADES IN JERUZALEM?

Uit de stemming in de VN bleek dat niet alleen de islamitische wereld storm loopt tegen Trumps verklaring over Jeruzalem, maar dat bijna de hele wereld niet enthousiast is over het idee om de heilige stad als Israëls hoofdstad te erkennen. Samen met de VS – en vanzelfsprekend Israël – stemden slechts negen landen (Togo, Micronesië, Nauru, Palau, Marshall eilanden, Guatemala en Honduras) tegen de VN-resolutie die de verklaring van Trump afwees. Toch tekende zich eind 2017 af dat enkele landen overwegen hun in 1980 uit protest tegen de Israëlische wet op de hoofdstadverklaring naar Tel Aviv verhuisde ambassades weer in Jeruzalem te vestigen. Volgens het ministerie van Buitenlandse Zaken in Jeruzalem zouden zelfs meer dan tien landen overwegen hun ambassades naar Jeruzalem te verplaatsen, waaronder Guatemala, Paraguay, Honduras, Togo, de Filipijnen, Roemenië, Tsjechië en Slowakije. Tot nu toe is alleen zeker dat er niets snel zal gaan gebeuren, want tijdens zijn bezoek aan Israël kondigde de Amerikaanse vicepresident Mike Pence de verhuizing van de Amerikaanse ambassade voor op zijn vroegst eind 2019 aan. **AN■**



ISRAËL BIJNA 70 JAAR

In Israël is men heftig bezig met de laatste loodjes rond de feestelijkheden ter gelegenheid van de 70ste Onafhankelijkheidsdag, die volgens de Joodse kalender op 18/19 april valt. De kunstenaars zijn allang ingehuurd en de programma's uitgewerkt. Overal schrijft men, snijdt men en schaapt men aan schriftelijke, visuele of audioterugblikken, want er zijn heel veel verschillende zaken samen te vatten, te eren en om over na te denken. Minister van Cultuur Miri Regev heeft aangekondigd dat men dit keer niet slechts één, maar meerdere dagen feest zal vieren. Het door haar voorgestelde logo van de feestelijkheden plaatst "Israël, een legende van innovaties" op de voorgrond. Op 70 podia in het hele land worden stukken opgevoerd. Aan de Middellandse Zeekust wordt er van Tiberias tot Eilat over een afstand van 70 km de hele nacht door een strandparty gevierd. Wie de volgende dag nog kracht en tijd overheeft, kan vele openbare instellingen bezoeken, die dan hun deuren openen. De staat geeft 100 miljoen sjekel (24 miljoen euro) voor de feestelijkheden uit, want overigens heel wat minder is dan bij de 60ste Onafhankelijkheidsdag, toen men de feestelijkheden 38 miljoen euro bedroegen. **AN■**

SPANNINGEN TUSSEN ISRAËL EN JORDANIË ECHT BIJGELEGD?

Jordanië was een van de landen in de regio die de verklaring van Trump over Jeruzalem in scherpe bewoordingen hebben veroordeeld. Sinds 1994 verbindt Israël en Jordanië een vredesverdrag dat in veiligheidspolitiek en economisch opzicht van belang is, maar het is wel een 'koele vrede', die in de zomer van 2017 in een ijs-tijd kwam te verkeren. Dit werd veroorzaakt door een terroristische aanval op de Israëlische ambassade in Amman, waarbij door de reactie van een Israëlische veiligheidsagent ook een niet-betrokken Jordaniër om het leven kwam. Sindsdien verblijft ambassadrice Einat Schlein niet meer in Amman. Toen onlangs de Jordaanse minister van Water en Irrigatie Hazem al-Naser in Israël navraag deed of men nog wel geïnteresseerd was in de bouw van een waterleiding van de Rode naar de Dode Zee, kwam er weer beweging in de allang statisch geworden crisis. Israël koppelde de realisatie van het project aan de terugkeer van de ambassadrice. Jordanië weigerde dit en eiste een proces tegen de Israëlische veiligheidsagent. Tenslotte kwam Israël met excuses, zal het de familie van de Jordaanse burger compensatie betalen en dan mag de ambassade weer volledig actief worden. Of er nog een juridisch proces tegen de veiligheidsagent komt, was bij het bekend worden van dit nieuws nog niet duidelijk. **AN■**



EEN OPEN BRIEF AAN MANDLA MANDELA

De woorden van Nelson Mandela's kleinzoon hebben Israëlsche oren bijzonder veel pijn gedaan. Tijdens zijn bezoek aan de regio, waarbij Mandla Mandela geen Israëlsche leiders ontmoette, maar wel samen met de Palestijnse premier Rami Hamdallah een persconferentie gaf, verkondigde hij op de typische BDS-manier: "Israël is het ergste apartheidswind". Het Israëlsche ministerie van Buitenlandse Zaken was terughoudend met commentaar. Daarentegen gaf Likud afgevaardigde Avraham Neguise, die in 1985 van Ethiopië naar Israël emigreerde en voorzitter van de Knesset-commissie voor immigratie en integratie is, in een open brief lucht aan zijn teleurstelling. In de regels ervan herinnerde hij Mandla aan de eigenschappen van diens grootvader, een "man die altijd luisterde en ook voor zijn tegenstanders een open oor had, en die streefde voor dialoog en begrip tussen de volken". Deze principes had zijn kleinzoon nu moet voeten getreden omdat hij "zich tot instrument van een haatcampagne" had laten maken. Tegelijkertijd had Mandla zich in het openbaar als geslagen met onwetendheid kenbaar gemaakt, omdat hij niets afweet van de geschiedenis van het Joodse volk en van Israëlsche constellaties, zoals het feit dat in het "vermeende apartheidswind Israël een Arabische rechter van het hoogerechtshof een vroegere Israëlsche premier naar de gevangenis stuurde". AN■

PRESIDENT RIVLIN WAARSCHUWT VANWEGE GROEIENDE KLOOF

Tussen Israël en Amerikaanse Joden is een kloof aan het groeien die onder andere teruggaat op de terugname van een regeringsbelofte om aan de Klaagmuur gelijke gebedssecties voor aanhangers van het conservatieve en het liberale jodendom te creëren. Verder groeit de frustratie onder Joden in de VS vanwege beslissingen van het Israëlsche opperrabbinaat, dat in Israël ultraorthodox gekleurd is en over burgerlijke standskwesties kan beslissen, zodat het invloed heeft op immigratie, huwelijksluiting en registratie van de kinderen. De maat leek vol toen Israël's viceminister van Buitenlandse Zaken Tzippi Hotovely in een interview vond dat Amerikaanse Joden een "zeer comfortabel leven leiden en hun kinderen niet eens naar het leger sturen". Dat was olie op het vuur gooien. Vandaar dat Israël's president Reuven Rivlin zich er vermanend mee ging bemoeien: "Het wordt tijd de alliantie te vernieuwen en gemeenschappelijke taal tussen Israël en de diaspora te vinden voordat het te laat is. De Joodse gemeenschap van de VS verlangt naar een relatie met Israël, maar ze willen een relatie op ooghoogte." Daarom dient de nieuwe weg die men gemeenschappelijk moet inslaan, te berusten op een gezamenlijke verplichting aan gerechtigheid, op Joodse en menselijke verplichtingen en op wederzijds respect, zoals premier Ben Gurion in 1950 met de Joodse leiders in de VS had afgesproken. AN■



POLITISERING VAN DE GIRO D'ITALIA 2018

In mei moet het wielergebeuren Giro d'Italia in Jeruzalem starten om de eeuwige stad van het Joodse volk met het historisch belangrijke Rome te verbinden. De start in Jeruzalem en de afsluiting in Rome "verlenen de wedstrijd een bijzondere symbolische betekenis", daarover waren de regeringen van beide landen het eens. Israël's premier nodigde paus Franciscus alvast uit om in Jeruzalem het startschot te komen geven. Hoewel er bij het sluiten van de redactie nog geen antwoord uit het Vaticaan was gekomen, waren er al wel eisen te horen dat de paus "uit solidariteit met het Palestijnse volk" de uitnodiging diende te weigeren. Tegelijkertijd werd de route, gezien de uiteenlopende opvattingen over de status van Jeruzalem, een struikelblok. De organisatoren van de Giro gaven op hun website de naam West-Jeruzalem aan; de Israëlsche regering protesteerde hiertegen en dreigde de wedstrijd af te blazen. Intussen is op de website de term Jeruzalem te vinden – conform de eis van de Israëlsche regering, die de stad als verenigd beschouwt. Verder zouden beide partijen het erover eens zijn geworden dat de koers alleen in de buurt van de Oude Stad blijft en niet, zoals het Italiaanse ministerie van Buitenlandse Zaken het formuleerde, "door bezet gebied" loopt. AN■

MIDDEN-OOSTEN CONFLICT

TRUMPS MEGADEAL VOOR HET MIDDEN-OOSTEN IS MISLUKT

Na de Amerikaanse verklaring over de erkenning van Jeruzalem als hoofdstad van Israël hebben de Palestijnen bekendgemaakt dat zij de Amerikanen niet meer als bemiddelaars accepteren. Als gevolgen daarvan hebben ze weer de toevlucht genomen tot eenzijdige initiatieven om een staat Palestina te kunnen uitroepen.



De megadeal die de Amerikaanse president Donald Trump herhaaldelijk voor het Midden-Oosten in het vooruitzicht stelde, kunnen we klinisch dood verklaren. De Amerikaanse verklaring dat men de ambassade van Tel Aviv naar Jeruzalem gaat verplaatsen en daarmee de stad als hoofdstad van Israël erkent, is opgevat als een eenzijdige diplomatieke en ook morele rugsteun voor Israël. Het mag dan ook niet verbazen dat de Palestijnse kant dit als bedrog heeft ervaren en dat men de verklaring als het definitieve einde van het vredesproces heeft beschouwd.

De Palestijnse reactie was dan ook navenant: men kookte van woede. “De Amerikanen hebben ons een oorvijs gegeven ... wij zullen ervoor zorgen dit met gelijke munt terug te betalen”, zo kondigde president Mahmoud Abbas van de Palestijnse Autoriteit op de openingszitting van een tweedaagse vergadering van het Centraal Comité van de PLO in Ramallah aan. En hij voegde eraan toe: “Wij accepteren Amerika niet meer in de rol van bemiddelaar bij onderhandelingen”. In één adem kondigde Abbas aan de eenzijdige pogingen van de Palestijnen om de stichting en de erkenning van een staat Palestina op het internationale vlak te verwezenlijken, weer te zullen opnemen en zelfs te intensiveren. Een van de eerst te nemen stappen is een aanvraag bij de Europese Unie met het verzoek een Palestijnse staat binnen de grenzen van 1967

inclusief hoofdstad Oost-Jeruzalem te erkennen. Daarnaast ondertekende Abbas 22 verzoeken om Palestina bij internationale organen te registreren, wat dan verband houdt met een dienovereenkomstige juridische status, wat het dan weer mogelijk maakt om Israël aan te klagen. Het hogere doel van deze stappen en maatregelen is tenslotte de status van Palestina bij de Verenigde Naties te verhogen. Van Palestina als land met waarnemersstatus, iets wat men in 2012 van de Algemene Vergadering van de VN voor elkaar kreeg op basis van een soortgelijk eenzijdig optreden, moet Palestina een volwaardig lid worden.

Voorlopig probeert Trump de Palestijnen weer in het gareel te krijgen door een middel in te zetten waarmee hij het

haar werk tot op de dag van vandaag voort, zodat ook de generaties nakomelingen van de vroegere vluchtelingen in het genot van de financiële hulp komen. De UNRWA zelf geeft aan zich om 5,2 miljoen Palestijnen te bekommeren, van wie er al ongeveer twee miljoen in de Gazastrook leven. Zij ontvangen voorzieningen op het gebied van onderwijs, gezondheid en beroepsopleidingen, en daar horen vanzelfsprekend ook sociale voorzieningen bij. Het budget van de UNRWA belooft in 2018 ongeveer 1,2 miljard dollar, waarvan de VS rond een derde, namelijk 369 miljoen dollar, bijdragen. “Als de Palestijnen niet meer bereid zijn om vredesonderhandelingen te voeren, waarom zouden we hun dan dergelijke royale subsidies doen toekomen?”, zo liet president Trump op Twitter weten.

Deze en andere beweringen van de Amerikaanse president kregen van officiële zijde de volle steun van Israël. De laatste jaren is namelijk gebleken dat verschillende

terreurorganisaties, met name in de Gazastrook, de instellingen van deze hulporganisatie van de VN als bijvoorbeeld opslagplaats van wapens en ook raketten hebben gebruikt. Verder heeft een Israëlische waarnemersorganisatie onthuld dat de UNRWA op haar scholen lesmateriaal van de PA gebruikt waarin haat tegen Joden onverholen wordt gestimuleerd en zelfmoordterroristen als martelaars verheerlijkt worden. Niettemin heeft Israël de Amerikanen heel



Donald J. Trump @realDonaldTrump · Jan 2

...peace treaty with Israel. We have taken Jerusalem, the toughest part of the negotiation, off the table, but Israel, for that, would have had to pay more. But with the Palestinians no longer willing to talk peace, why should we make any of these massive future payments to them?

13K 20K 94K

best vertrouwd is: de voormalige ondernemer laat namelijk het geld spreken. Zo dreigde hij de Palestijnen voor het geval ze niet naar de onderhandelings-tafel terugkeren, met het niet nakomen van de betalingsverplichtingen van de VS aan de UNRWA. De Verenigde Naties hebben deze hulporganisatie opgezet voor de 700.000 Palestijnse vluchtelingen die ten gevolge van de Onafhankelijkheidsoorlog van 1948 uit Israël waren gevlucht. Deze hulporganisatie zet

CULTUURSTRIJD

Duitsland bedrijft politiek met

**DODE
ZEEROLLEN**

discreet gevraagd om de aan de UNRWA toegezegde subsidies niet aan te tasten, omdat Israël vreest dat dit als gevolg van teruglopende medische zorg en gedwongen ontslagen van personeel tot een humanitaire crisis kan leiden. Israël heeft voorgesteld de uitbetaling van toekomstige subsidies te koppelen aan de voorwaarde dat er enerzijds iets verandert in het onderwijssysteem van de UNRWA en dat anderzijds de besteding van de financiële middelen beter wordt gecontroleerd, zodat men kan uitsluiten dat terreurorganisaties ermee aan de haal gaan.

De Palestijnse president Abbas reageerde niet zo heel diplomatiek op deze ontwikkelingen: "Trump dreigt de financiële hulp aan ons te stoppen omdat wij de onderhandelingen laten mislukken. Moge zijn huis verwoest worden! Hebben we dan ooit onderhandelingen gevoerd?" Bij het schrijven van deze regels was er nog geen definitief Amerikaans besluit genomen in deze zaak. Men discussieert over de vraag of de subsidies aan de UNRWA gekort moeten worden en zo ja, met hoeveel, en of er wellicht nog andere rechtstreekse subsidies van de VS aan de PA ter discussie staan. In Israël vreest men dat de vloek die Abbas tegen Trump uitsprak (die per slot rekening genoegzaam bekend staat als narcistisch en impulsief), de PA en het gehele Palestijnse volk duur kan komen te staan. Daarom hoopt men in Israël dat in de VS een logisch en koel overwogen beleid de overhand zal krijgen en niet blinde woede; die zou de regio namelijk in een chaos storten. ZL ■

Deze rollen gelden als een zeer bijzondere culturele schat van het jodendom en hebben door de tijd waarin ze zijn ontstaan ook nog extra betekenis voor het christendom. En nu zijn ze uitgerekend in Frankfurt am Main een twistappel geworden.



De Dode Zeerollen zijn ongeveer 2000 jaar oud. Nog steeds kan elke Jood er grote delen van lezen, vooral als het om Bijbeltekst gaat, zoals gedeeltes uit den Psalmen of het boek Jesaja. Voor een deel zijn het de oudst bekende manuscripten van de Bijbel. Deze culturele schat omvat tienduizenden fragmenten van 929 boekrollen, die door minstens 500 verschillende schrijvers zijn geschreven. Vanwege de Bijbelteksten en de ontstaanstijd (ergens tussen de derde eeuw v.Chr. en de eerste eeuw na Chr.) koestert ook het christendom een bijzondere belangstelling voor deze boekrollen. Ze zijn te bewonderen in de Schrijn van het Boek in het Israël Museum, maar ook in het Nationaal Museum van de Jordaanse hoofdstad Amman, waar de zogenaamde koperrol en de inktpotten zijn tentoongesteld. Enkele jaren geleden heeft het Israëlische Bureau voor Oudheden gezorgd voor de digitalisering van de manuscripten. Enerzijds wil men het voortgaande puzzelwerk aan de fragmenten (daar-

door werd onlangs een van de twee nog altijd niet ontcijferde boekrollen leesbaar) en het onderzoek ervan vergemakkelijken, anderzijds wil men deze schat graag voor een breed publiek toegankelijk maken. Talrijke belangstellenden hebben al op het portaal gesurft, maar dit kan het zien van de originelen zelf niet vervangen.

Deze mening was ook pastor Jürgen

de Dode Zeerollen. Hij noemde het “iets unieks, wat grote vreugde, energie en creativiteit” bij je losmaakt. Tot zo ver alles goed en wel, maar toen kwam de klad erin.

Bij het organiseren van een tentoonstelling van museumstukken uit andere landen komen allerlei vragen om de hoek kijken, zoals de inhoudelijke invulling, de verzekering bij het transport en voorwaarden voor de tentoonstelling en de bewaring van de stukken. Een contract ter onderhandeling omvat over het algemeen eveneens een terugaafgarantie. Maar de Hessische regering (onder de jurisdictie waarvan Frankfurt am Main valt) was met betrekking tot de Dode Zeerollen niet in staat om de gevraagde juridisch bindende terugaafgarantie te geven. Want in de optiek van

verschillende delen van de boekrollen een reis met veel wederwaardigheden gemaakt. Maar met het oog op het debacle rond de tentoonstelling in Frankfurt is doorslaggevend dat de in aarden krullen bewaarde boekrollen tussen 1946 en 1956 ontdekt zijn in grotten in een gebied dat zich destijds onder Jordaanse heerschappij bevond en tegenwoordig als onderdeel van de Westbank wordt beschouwd.

Frankfurts viceburgemeester Uwe Becker vond er duidelijke woorden over: “Het Qumran schandaal is volkomen onacceptabel”. In zijn optiek betekent de weigering van Duitsland om de boekrollen als wereldcultureel erfgoed in het bezit van Israël te beschouwen en een dienovereenkomstige juridische toezegging van immuniteit uit te

spreken, “een dramatische verandering van de basiswaarden van de Duits-Israëlische betrekkingen”. Vakkringen merkten op dat het voor Duitsland des te beschamender is omdat Nederland voor een tentoonstelling in het Drents Museum

FRANKFURTS VICEBURGEMEESTER UWE BECKER VOND ER DUIDELIJKE WOORDEN OVER: “HET QUMRAN SCHANDAAL IS VOLKOMEN ONACCEPTABEL”. IN ZIJN OPTIEK BETEKEN DE WEIGERING VAN DUITSLAND OM DE BOEKROLLEN ALS WERELDCULTUURERFGOED IN HET BEZIT VAN ISRAËL TE BESCHOUWEN EN EEN DIENOVEREENKOMSTIGE JURIDISCHE TOEZEGGING VAN IMMUNITEIT UIT TE SPREKEN, “EEN DRAMATISCHE VERANDERING VAN DE BASISWAARDEN VAN DE DUIT-ISAËLISCHE BETREKKINGEN”.

het Duitse ministerie van Buitenlandse Zaken en de federale gevolmachtigden voor Cultuur en Media, zo zette Hessens minister van Wetenschap en Kunst Boris Rhein uiteen, “zijn de eigendomsrechten niet duidelijk”. Hierdoor ontstaat er dan een juridische maas die het de Palestijnse Autoriteit en/of Jordanië mogelijk zou maken de boekrollen als hun eigendom te claimen en hun terugaaf te blokkeren.

De PA heeft al geruime tijd geleden eigendomsaanspraken laten horen. Palestijnse vertegenwoordigers zouden er met leden van een UNESCO commissie over gesproken hebben die verantwoordelijk is voor het teruggeven van cultuurgoederen aan landen waar deze oorspronkelijk vandaan komen. Na hun ontdekking in de 20ste eeuw hebben

te Assen in 2013 wel zo’n toezegging afgaf. Tenslotte restte directeur Schefzyk van het Bibelhaus, die al sinds begin 2015 aan de verwezenlijking van de tentoonstelling werkt, niets anders dan aan te kondigen: “De droom om de boekrollen, die tot de oudst bekende manuscripten van de Bijbel behoren, in 2019 in Frankfurt tentoon te stellen, is vervlogen. Ze blijven in Israël. Mijn museum en ik verklaren ons loyaal aan onze partner, het Israëlische Bureau voor Oudheden, en stellen de tentoonstelling tot nader order uit.” Dat is zeer te betreuren, want de fragmenten die in Frankfurt tentoongesteld zouden worden, waren gemerkt “nog nooit tentoongesteld” of “nog nooit in het buitenland gepresenteerd”.

AN■

VONNIS IN PROCES TEGEN BRANDSTICHTER KERK

De jonge Joodse Israëli Yinon Reuveni stichtte in juni 2015 brand in de Broodvermenigvuldigingskerk bij Tabgha aan het Meer van Galilea, waardoor er forse schade ontstond en twee mensen rookvergiftiging opliepen. Daarnaast shockeerden zijn haatleuzen tegen het christendom, die aanwijzingen leverden voor de achtergrond van de daad. Al snel kwamen er vanuit de particuliere sector giften binnen, en ook de staat Israël schonk een bijdrage om de schade op te ruimen. Na deze schandalige daad, die internationaal opzien baarde, gingen de politie en de geheime dienst intensief aan het werk, wat – ook dankzij camerabewaking – tot de arrestatie van Reuveni en een medeplichtige leidde. De medeplichtige werd in de zomer van 2017 vrijgesproken, maar Reuveni werd schuldig bevonden aan brandstichting en vandalisme. Onlangs werd het vonnis uitgesproken: vier jaar gevangenis plus twee jaar voorwaardelijk en een te betalen compensatie van 12.000 euro. Reuveni's advocaat kondigde aan in hoger beroep te gaan, want "Arabieren die een synagoge in brand steken, krijgen maar twee jaar cel". De rechtbank daarentegen, die geen strafvermindering gaf omdat de intussen 22-jarige nog geen strafblad had, legde veel nadruk op de verwerpelijkheid van de haatleuzen. **AN■**



EERLIJKE MENSEN

Op een vrijdagmiddag, bij het naderen van de sabbat, viel door een stormdepressie op veel plaatsen van het land de stroom uit. In de noordelijke agglomeratie Tel Aviv was al snel duidelijk dat de reparatiewerkzaamheden vrij lang zouden gaan duren. Daarom besloot de manager van een supermarkt na overleg met de bedrijfsleiding de ongeveer 100 klanten die hun karretje al vol hadden en voor een deel al bij de kassa's stonden, gewoon met hun boodschappen naar huis te sturen. Ze mochten op zondag betalen. En inderdaad dook ongeveer een derde van hen meteen op om hun weekendboodschappen (soms slechts een geschat bedrag) te betalen. Nog meer mensen hadden lijsten of foto's van de meegenomen spullen gemaakt en zo al voor hun komst aangekondigd dat ze wilden komen betalen. De manager van de supermarkt zei in televisie-interviews dat hij niet had verwacht dat zo veel klanten zich inderdaad zouden melden. **AN■**



BUITENGEWONE ULTRAORTHODOXE REDDER VAN LEVENS

De overwegend seculiere en religieus-traditioneel ingestelde Israëlische bevolking gevoelt de eisen van de ultraorthodoxe minderheid dikwijls als een religieus dictaat. Daar hoort bij dat het rabbinaat en het ministerie van Binnenlandse Zaken in meerderheid in ultraorthodoxe handen zijn en dat de religieuze partijen er heel goed in zijn om hun positie als "druppel aan de weegschaal" uit te spelen voor op hun wereldbeschouwing gerichte wetten. Bovendien zijn veel mensen boos vanwege de demonstratie van de ultraorthodoxen tegen de dienstplicht. Dat dit deel van de Israëlische bevolking bijvoorbeeld nieuwe bankbiljetten is gaan ontsieren, alleen maar omdat er vrouwen op afgebeeld staan, lijkt gezien het hier en daar opkomende agressieve potentieel tegen de seculiere maatschappij een bijzaak, maar wordt door de seculiere bevolking als symptomatisch voor het 'religieuze dictaat' beschouwd. Dat het ook anders kan bewijzen een 25-jarige ultraorthodoxe ziekenverpleger en de zeer wereldse stad Ramat Hasharon. Meir Farkash is intussen vier jaar actief als vrijwilliger bij de orthodoxe reddingorganisatie United Hatzalah. De stad heeft hem nu geëerd voor zijn buitengewone inzet, want in deze periode heeft hij op ongeveer 2500 alarmtelefoontjes gereageerd; en zulks te meer omdat hij de hulpvragers altijd op zijn fiets te hulp snelde. **AN■**

REVOLUTIONAIRE ONTWIKKELING

CHRISTENEN IN HET ISRAËLISCHE LEGER

In Israël beschouwt men het als een revolutie, die niet zozeer het leger van het land als wel de christelijk-Arabische maatschappij van het Joodse land verandert.

CHRISTEN-ARABIËN IN ISRAËL ZIJN ZICH ERVAN BEWUST DAT HET CHRISTENDOM IN HET MIDDEN-OOSTEN VERVOLGD WORDT... ZE BENADrukKEN WEL ALLEMAAL OVER DE SITUATIE VAN HET CHRISTENDOM IN HET MIDDEN-OOSTEN DAT ISRAËL HET ENIGE LAND IN DE REGIO IS WAAR CHRISTENEN NIET VERVOLGD WORDEN, INTEGENDEEL!



Van de ongeveer 8,7 miljoen inwoners van Israël is 75% Joods. Onder de 21% tellende minderheid van de Arabieren bevinden zich ook christen-Arabieren. Volgens het Centraal Bureau voor de Statistiek telde men eind 2016 169.000 christelijke inwoners, die dus bijna twee procent van de totale bevolking uitmaken en van wie er 133.000 als christenen van Arabische komaf te boek staan. Zij behoren tot verschillende denominaties, zoals de Maronieten, Arameeërs en Armeniërs. In Israël rekent de meerderheid (60%) zich tot de Melkitisch-Grieks-Katholieke kerk. Minderheden houden er nogal eens verschillende identiteiten op na. Arabische christenen in Israël leven in cultureel opzicht zoals de Arabieren. Ze wonen overwegend deur aan deur met moslims en Druzen. Tegelijkertijd onderscheiden ze zich echter voor wat betreft culturele gewoonten wel weer van de islamitische bevolking. Van betekenis is ook dat de christen-Arabieren van Israël een van de hoogste opgeleide groeperingen van het land vormen.

Deze minderheid van een minderheid is zich ervan bewust dat het christendom in het Midden-Oosten vervolgd wordt. Daardoor zetten heel wat mensen zich steeds meer tegen de Arabische

maatschappij af. Ze benadrukken wel allemaal over de situatie van het christendom in het Midden-Oosten dat Israël het enige land in de regio is waar christenen niet vervolgd worden. Integendeel, in de Onafhankelijkheidsverklaring van 14 mei 1948 staat: "Zij (de staat Israël) garandeert alle inwoners sociale en politieke gelijke rechten zonder onderscheid te maken naar religie, ras en geslacht. Zij garandeert vrijheid van geloof en geweten, van taal, opvoeding en cultuur..." Niettemin zaten sinds de stichting van de staat Arabische christenen en alle andere Arabieren in hetzelfde schuitje, want aanvankelijk leefde men onder militair bestuur. De Joodse staat wist niet wat er van hen te verwachten viel en zelf hadden ze ook geen idee van wat er met de stichting van de Joodse staat op hen af zou komen. Maar dat is nu allang verleden tijd.

Steeds meer Israëli's die in etnisch opzicht tot de Arabieren behoren en het christelijk geloof belijden, zien de toekomst van hun gemeenschap niet in de Arabische, maar in de Joodse maatschappij van Israël. Daardoor besluiten steeds meer jonge mensen van deze gemeenschap hun levensweg als jongvolwassene aan die van de Israëliisch-Joodse jeugd aan te passen: ze streven ernaar

de maatschappij op een bepaalde sociale manier te dienen. Anderen vinden dienst nemen in het Israëlische leger bevorderlijk voor hun integratie.

Telkens stuit je in de Israëlische media op verhalen van jonge Arabieren uit Israël, zowel christenen als moslims, die vrijwillig een jaar lang maatschappelijk werk doen. Sinds 2011 is hun aantal van 1500 gestaag opgelopen naar 4500 in 2016. Ze hebben op school weliswaar Hebreeuws geleerd, maar dit in het dagelijks leven nauwelijks in praktijk gebracht. Bijna allemaal vertellen ze hoe groot de sprong voor hen is – in het bijzonder voor vrouwen – om voor het eerst vol in de Joodse maatschappij van Israël te duiken. Steeds weer benadrukken ze dat er daardoor deuren naar een nieuwe toekomst voor hen opengaan. Iets dergelijks geldt voor het dienen in de gelede- ren van het Israëlische leger (IDF), wat voor hen geen verplichting is, want Israëls Arabieren zijn in principe vrijgesteld. Je kunt met een dikke duim vaststellen dat één procent van de 21% tellende Arabische minderheid in het leger dient; de meesten zijn Druzen, die op basis van een wet uit 1953 dienen, of Bedoeïenen.

Al in het begin van de 90-er jaren beëindigden de eerste Arabische chris-

tenen hun diensttijd binnen de IDF. Wat er nu gebeurt is dus geen novum, maar wel een trend die de laatste jaren steeds sterker wordt. In 2014 overwoog men binnen de IDF om 800 uitnodigingen aan jonge christenen in het land te sturen. Men zag er echter van af omdat men geloofde dat zo'n initiatief zou verzanden. Maar uit de Arabisch-christelijke gemeenschap zelf voortkomende initiatieven zouden later het tij keren. In dit verband vallen de 'Zonen van het Nieuwe Testament' te noemen, een initiatief van Bishara Shilyan uit Nazareth, die zelf in het Israëlijsche leger heeft gediend en wiens kinderen in het begin van dit decennium ook het uniform gedragen hebben. En ook het zogenaamde Forum voor Mobilisatie van Israëlijsche Christenen, dat een onderdeel uitmaakt van het Centrum voor Aramees-Maronitisch Erfgoed en teruggaat op een initiatief van Shadi Khalul, die in 1993 samen met pater Gabriel Naddaf afzwaaide als eerste christelijke parachutist van de IDF. Maar ook Carmelin Eshkar uit een dorpje aan de Israëlijsche grens met Libanon will er met zijn initiatief Brit Achim (Bondgenootschap van Broeders) toe bijdragen dat jonge christen-Arabieren van Israël iets voor hun land doen, in civiele dienst, als grenswacht of als soldaat. Tegenover de pers zette hij uiteen: "We beleven momenteel een verandering van de relatie tussen de christelijke gemeenschap en de Israëlijsche. Mijn vereniging wil ertoe bijdragen bruggen tussen Joden en christenen in Israël te slaan en de wereld het ware en mooie gezicht van Israël onder ogen te brengen."

En de aantallen stijgen inderdaad, al gaat het niet zo hard als bij vrijwillig maatschappelijk werk. In 2014 telde de IDF 84 christelijke Arabische soldaten, in 2017 waren het er al 221. En de tendens is nog steeds stijgend. Ofschoon deze jonge mensen succesverhalen over hun integratie te vertellen hebben, worden ze door heel wat mensen uit hun Arabische leefwereld gediscrimineerd, en niet alleen door moslims. Ook onder Israëlijsche christenen discussieert men nog steeds of men deze weg wel moet inslaan. Ondanks de verschillende opvattingen beginnen de cijfers duidelijke taal te spreken. **AN■**

MULTICOCKPIT-SIMULATIECENTRUM VOOR BUITENLANDSE LEGERS

Het Israëlijsche bedrijf Elbit Systems is wereldberoemd om zijn innovaties in de optische militaire technologie. Met één zo'n technologie (vaak worden ze ook doorontwikkeld ten gunste van de civiele sector) moet je overigens wel eerst leren omgaan. Daarvoor, en ook voor het trainen in het samenspel van piloten, grondpersoneel en andere troepenverbanden, heeft Elbit Systems een multicockpit-simulatiecentrum ontwikkeld. Hier kan dankzij uiterst realistische simulaties men elk willekeurig scenario in een veilige omgeving oefenen. Zo'n simulatiecentrum is door 24 soldaten tegelijk te gebruiken en kost een slorige 18,5 miljoen dollar, een prijs die gezien bespaarde operatiekosten bij een ongevalleerisico van nul komma nul nog betrekkelijk is. In 2014 ontving het bedrijf de opdracht om zo'n centrum aan Colombia af te leveren. De inwijding van het multicockpit-simulatiecentrum vond rond de jaarwisseling plaats in aanwezigheid van Colombiaanse ministers en militairen alsook van vertegenwoordigers van Elbit Systems en de Israëlijsche ambassadeur in dit Latijns-Amerikaanse land. **AN■**



IJZEREN KOEPEL INZETBAAR OP ZEE

De voor de kust van Israël ontdekte gasvoorraden zijn voor het Joodse land, dat anders nauwelijks grondstoffen rijk is, van buitengewone economische en ook geopolitieke betekenis. En daarmee worden ze tegelijk een aantrekkelijk doelwit van terroristen. Israël is wat dat betreft uitstekend voorbereid, maar is bang dat de booreilanden ook het doelwit van raketaanvalen kunnen worden. Men denkt dan met name aan het potentieel waarover de in Libanon gevestigde Hezbollah beschikt. Daarom was onlangs in het nieuws dat het voor gebruik op schepen doorontwikkelde raketafweersysteem IJzeren Koepel anderhalf jaar na de eerste tests nu inzetbaar is. De militaire leiding van het land noemde dit een "belangwekkende mijlpaal", want daarmee is niet alleen Israëls vasteland door in verschillende lagen opererende raketafweersystemen beschermd, maar ook de booreilanden voor de bijna tien jaar geleden ontdekte gasreserves in de Middellandse Zee. De raketbatterijen worden op in Duitsland bestelde schepen geïnstalleerd en zijn (daar zijn deskundigen het over eens) ook voor andere landen interessant voor de bescherming van kwetsbare installaties. **AN■**

ISRAËL VOOROP IN ONTWIKKELING ROBOTS

Israël wordt bezongen als een hightech ideeënsmederij. Deze technologie heeft Israël ook in de auto-industrie naar voren gekatapulteerd. Hoewel het land geen eigen auto produceert, wijden niet minder dan 520 nieuwe Israëlische bedrijven zich aan de techniek van de moderne auto; in 2013 waren dat nog maar 87. Ook komt er veel in de robotica terecht: intussen ontwikkelt men in Israël een volgende generatie automatische melksystemen onder de naam MiRobot, die het melken nog verder moet automatiseren. Bij de hulp in rampgebieden kan in de toekomst RoboTiCan een belangrijke rol gaan spelen; deze robot kan namelijk zowel rollend als vliegend in moeilijk begaanbaar terrein doordringen om gewonden op te sporen. Bovendien is Israël het eerste land ter wereld dat aan zijn grenzen onbemande voertuigen inzet die met verkenningssystemen en tevens met op afstand bestuurd wapens zijn uitgerust. Ze vervangen nu al patrouillerende soldaten aan de grenzen met Syrië en de Gazastrook. En men ontwikkelt deze robotvoertuigen nog verder om ze in de toekomst ook onder de grond te kunnen inzetten. Israël is ook actief bij het aanpassen van militaire innovaties voor de civiele sector, zodat dergelijke robotontwikkelingen in de vorm van allerlei robots voor de huishouding op de markt komen. **AN■**



HET TECHNION OPENT CAMPUS IN CHINA

Het Technion Haifa is Israël's oudste universitaire instelling: deze technische hogeschool is al in 1912 opgericht en behoort al jaren tot de 100 beste universiteiten van de wereld. Onder de momenteel werkzame 565 faculteitsleden zijn drie Nobelprijdragers. In totaal zijn of waren er aan deze hogeschool vier Israëlische Nobelprijdragers verbonden. Nog in de herfst van 2017 wijdde het Technion samen met de befaamde Amerikaanse universiteit Cornell een gemeenschappelijke campus in New York City in. Kort daarna volgde de inwijding van een nieuwe campus in China, een samenwerkingsproject van het Technion met de Shantou universiteit van de Chinese provincie Guangdong. De Hongkongse investeerder en filantroop Li Ka-Shing stelde ongeveer de helft van de benodigde financiële middelen voor de oprichting van deze campus ter beschikking. De Chinese regering vulde dit verder aan. In de toekomst moeten hier 200 studenten academische graden in toegepaste chemie, grondstoftechniek, biotechnologie en levensmiddelentechniek kunnen verwerven. In 2021 zullen de studenten hun eerste Technion diploma's behalen. **AN■**

IN ISRAËL VOOR DE NASA ONTWIKKELD MATERIAAL IN GEBRUIK BIJ OPERATIES

In opdracht van de Amerikaanse ruimtevaartorganisatie NASA ontwikkelde de Israëlische wetenschapper Alisa Buchmann, die voor een in Naharija gevestigd bedrijf voor biomateriaal werkt, samen met haar Amerikaanse collega Rob Bryant een heel aantal jaren geleden een nieuw materiaal. Het staat geregistreerd onder de naam MP1, is gebaseerd op polymeren en was bedoeld om in straaljagers verwerkt staal door een lichter en tegelijk sterk en duurzaam materiaal te vervangen. Dit schijnt de beide wetenschappers gelukt te zijn, want hun materiaal weegt zo goed als niets. Vanwege nog andere eigenschappen werd het al snel interessant voor de orthopedie, want vanwege de extreme belastbaarheid en duurzaamheid kan het ertoe bijdragen dat patiënten geen herhalingsoperaties hoeven te ondergaan. In het kader van de klinische testfase opereerde men aanvankelijk in Nieuw Zeeland, maar nu zijn de eerste chirurgisch-orthopedische ingrepen met MP1 met succes in Israël uitgevoerd. Omdat dergelijk materiaal ook interessant is voor de tandheelkunde, vooral op het gebied van implantaten, subsidieert de Europese Unie de verdere ontwikkeling met een bedrag van anderhalf miljoen euro. **AN■**

BELANGWEKKENDE VONDST

EEN PIEPKLEIN ZEGELTJE TEGEN 1,6 MILJARD MOSLIMS

In de week waarin de islamitische wereld verkondigde dat Jeruzalem hun stad is, altijd geweest is en altijd zal blijven, presenteerde Israël de wereld een heel klein zegeltje, dat de Joodse geschiedenis van de stad 2700 jaar geleden bewijst.



De islamitische wereld was ziendend van woede over de Amerikaanse verklaring die Jeruzalem als hoofdstad van Israël erkende. Van Bangladesh tot Washington D.C. gingen moslims de straat op. Miljoenen demonstreerden tegen de verklaring van Trump, die een historisch, religieus en politiek twistpunt heel actueel en met een machtig gebaar op de publieke agenda zette, dat het eigenlijke hart van het Israëlisch-Palestijnse conflict vormt en samen te vatten is met de woorden: van wie is Jeruzalem nu eigenlijk? Nog geen week later werd de situatie verder aangegewengeld door nog een verklaring, uitgesproken door een hooggeplaatst ambtenaar van het Witte Huis: "Voor ons is het een onvoorstelbare situatie dat de Klaagmuur niet tot een soevereine Israëlische staat behoort".

Het was duidelijk dat dit een aanval was op het Palestijnse credo 'Jeruzalem is de hoofdstad van het Palestijnse volk', dat president Mahmoud Abbas van de Palestijnse Autoriteit de wereld onder de neus hield en bekrachtigde met de toevoeging: "Dat is altijd al zo geweest en zal ook zo blijven". In die teneur vielen hem ook anderen bij, zoals de Maleisische premier Najib Razak, die op een grote demonstratie in Kuala Lumpur vaststelde: "Jeruzalem is van ons. Er zijn 1,6 miljard moslims in de wereld en maar 13 miljoen Joden. Het is gewoon niet logisch dat 1,6 miljard moslims het van de Joden verliezen."

Maar alle proclamaties, al worden ze door miljarden mensen gesteund, kunnen het verleden dat met concrete bewijzen komt, nu eenmaal niet herschrijven. En te midden van de hoog oplopende emoties en massale demonstraties dook er nu juist zo'n concreet bewijs van het verleden op, alsof de geschiedenis de luide proclamaties een ironische por in de ribben wilde geven. In Jeruzalem ontdekte men namelijk een heel klein zegeltje, dat een duidelijk bewijs vormt van de Joodse verbondenheid met Jeruzalem niet minder dan 2700 jaar geleden, dus een jaar of 1550 vóór het veronderstelde geboortjaar van de profeet Mohammed.

Het gevonden zegel, dat slechts 13 bij 15 millimeter groot is (dus ongeveer even groot als een duimnagel), werd in de directe omgeving van de Klaagmuur

ontdekt. Op het bovenste gedeelte zijn twee menselijke figuren te zien met daaronder de in Oud-Hebreeuws geschreven woorden LeSar HaIr, in het Nederlands "eigendom van de gouverneur van de stad". In het gebied waar men dit manuscript ontdekte, hebben archeologen in het verleden tientallen zegels met Hebreeuwse opschriften gevonden. Sommige zegels dragen de naam van een persoon die in het Oude Testament wordt genoemd. Toch is deze nieuwe vondst uniek, want het is het eerste artefact dat men bij een officiële opgraving heeft ontdekt dat zonder enige twijfel uit de tijd van de eerste tempel dateert; daarmee bewijst het dat Jeruzalem 2700 jaar geleden een Joodse regering had. In het Oude Testament wordt de post van gouverneur van de stad Jeruzalem twee keer genoemd: Jozua (2 Kon. 23:8) en Maäseja (2 Kron. 34:8), beiden onder koning Josia.

De Jeruzalemse burgemeester Nir Barkat, die de vondst overhandigd kreeg, zodat deze in de nabije toekomst in de ingangshal van het stadhuis tentoongesteld kan worden, benutte de gelegenheid om het verleden met de actuele politieke situatie in verband te brengen: "Het is uiterst ontroerend om een groet uit de tijd van de eerste tempel te ontvangen ... Jeruzalem is een van de oudste hoofdsteden van de wereld ... Joden leven al 3000 jaar zonder onderbreking in de stad ... We zijn heel dankbaar in een stad te mogen leven die op zo'n prachtig verleden kan terugzien, en we beloven haar macht ook voor de komende generaties in stand te houden."

Israël en het Joodse volk hebben zulke zegels als bewijs voor hun historische en religieuze verbondenheid met de stad Jeruzalem niet nodig. Er gaat nauwelijks een week voorbij of men vindt wel een bewijs van de duizenden jaren oude verbondenheid van het jodendom met Jeruzalem. Maar tegen de achtergrond van een bruisende islamitische wereld heeft zo'n ontdekking natuurlijk een enorme betekenis. Het lijkt inderdaad meer dan ironisch dat zo'n klein gevonden zegeltje 1,6 miljard moslims, in wier heilige boek, de Koran, Jeruzalem niet eens één keer wordt genoemd, de wind uit de zeilen van hun luidkeels naar voren gebrachte eisen neemt. ZL ■

NIEUWE VONDSTEN BIJ QUMRAN

Voor het eerst sinds 60 jaar zijn er in het gebied rond Qumran aan de Dode Zee weer aanwijzingen gevonden dat er nog meer manuscripten moeten zijn.

In 1946 zocht een jonge Bedoeïenen herder een geit die van de kudde was weggelopen en in de woestijn van Judea langs de Dode Zee verdwenen was. In plaats van zijn geit ontdekte de herdersjongen in een grot merkwaardige grote aardewerken kruiken met daarin delen van wat we de Dode Zeerollen noemen. Tenslotte ontdekte men in de loop van een decennium 929 boekrollen, die sindsdien lang niet alleen archeologen bezighouden, maar ook talloze andere wetenschappers fascineren en onder theologen nog steeds besproken worden. Het gaat om een unieke schat. De Dode Zeerollen ontdekte men in 1956 in een van de grotten van Qumran.

Het gebied waar deze boekrollen ooit zijn gevonden, omvat rond de 240 grotten alsmede talloze spleten, die als schuilplaats kunnen dienen. Toch heeft men hier sinds 1956 maar weinig archeologisch spoorwerk verricht. Men heeft wel overal even naar binnen gekeken, maar geen systematisch onderzoek gedaan. Velen waren en zijn nog steeds van mening dat men alles wat er te vinden was inderdaad gevonden heeft, en als er nog ergens resten zouden zijn, zouden die al lang en breed door antiekrovers zijn meegenomen. Kortom, velen vonden het zinloos om het zoeken voort te zetten. Maar in 2017 is men toch met een archeologische verkenningstocht begonnen, die in een grot op onmiskenbare aanwijzingen stuitte dat daar ook kruiken zijn bewaard, die echter al geruime tijd geleden zijn leeggeroofd. Men ontdekte potscherven, kruiken en schalen die uit de tijd van de tweede tempel dateerden. Verder stuitte men op organische resten (olijf- en dadelpitten, nootresten), die eveneens in deze historische periode werden geplaatst. Bij nader onderzoek ontdekte men aan de potscherven fragmenten van opgerold leer; het leek niet van een boekrol afkomstig te zijn geweest, maar van een stuk leer dat zich nog in de voorbereidingsfase bevond. Maar toen de archeologen verder in de grot doordrongen, stuitten ze onder een vooruitstekende rots op drie grote kapotte kruiken. Aan de hand van de best grote scherven en de resten van het deksel kon men echter zonder enige twijfel stellen: hier zijn inderdaad ooit boekrollen bewaard. Men vond hier ook nog stofresten waar de boekrollen ooit in gewikkeld waren geweest. Ze waren kennelijk dichtgebonden met de leren riemen die men ernaast vond. In een nis daar vlakbij trof men

twee moderne instrumenten aan die de antiekrovers al even onmiskenbaar hebben gebruikt om de kruiken kapot te slaan. De inhoud is verdwenen en dat zal wel altijd zo blijven.

Ook al zal men in dit gebied, zo lijkt het toch, echt niet op het zwarte goud stuiten, het bezit niettemin een groot potentieel om unieke vondsten te herbergen. Daarover zei de leider van het Israëlijsche Bureau voor Oudheden, Israel Hasson: "De belangrijke ontdekking van nog een andere grot waarin men ooit boekrollen heeft bewaard, wijst erop dat we in dit deel van de woestijn van Judea nog werk aan de winkel hebben en dat er altijd een kans bestaat unieke cultuurschatten te ontdekken. Overigens is ook wel duidelijk dat we de wedloop tegen de tijd nu eindelijk eens moeten beginnen, anders verliezen we ook de allerlaatste ronde nog tegen de antiekrovers." Aan het eind van zijn uiteenzettingen riep Hasson op de benodigde gelden vrij te maken om "een historische operatie te kunnen starten, waaraan ook het grote publiek in de hele wereld kan deelnemen. We moeten dit gebied eindelijk eens systematisch doorzoeken."

Een groep die zich het Grottenproject Qumran noemt, heeft aan deze oproep al gehoor gegeven. De groep bestaat uit archeologen en leken die net als Hasson van mening zijn dat er in de honderden grotten in het gebied nog meer cultuurschatten te vinden zijn die niet alleen van belang zijn voor Israël en het Joodse volk, maar voor de hele mensheid. Aan het hoofd van dit project staat de archeoloog Oren Gutfeld van de Hebreeuwse Universiteit te Jeruzalem. Enkele leden van het project geloven dat ze best kans maken om niet alleen boekrollen tegen te komen, maar dat ook de rituele voorwerpen van de tweede tempel vóór de verwoesting ervan hier in veiligheid zijn gebracht. En de zogenaamde koperrol, die in de Jordaanse hoofdstad Amman wordt bewaard, bevat inderdaad enkele aanwijzingen in die richting.

Het systematisch onderzoeken van dit gebied wordt een dure grap. Enkele Amerikaanse organisaties zijn al met fundraisen begonnen. Vooral Amerikaanse evangelisten tonen belangstelling en hebben gezegd in elk geval voor financiële middelen te zorgen. Intussen is men de werkzaamheden per plaatse aan het plannen en zal daar vermoedelijk in de nabije toekomst mee beginnen. **ML ■**

OPGRAVINGEN

DE ROMEINEN EN ARMAGEDDON

Megiddo lag in de antieke oudheid aan de handelsweg Via Maris en was van grote geopolitieke betekenis. In het boek Openbaring kan men lezen hoe belangrijk de plaats is. Archeologen hebben er nu een Romeins militair kamp ontdekt.

Megiddo was een antieke stad in de vlakte van Jizreël in het noorden van Israël. De plaats uit de oudheid noemt men Tel Megiddo; deze is in 2005 door de UNESCO tot wereldcultuurerfgoed verklaard. Daar vlakbij ligt de moderne kibboets Megiddo. Het is een van de belangrijkste plaatsen van de bijbelse archeologie in Israël, want Megiddo wordt op meerdere plaatsen in de Bijbel genoemd, wat ook onderstreept wordt door Egyptische bronnen uit die tijd. Toen al draaide alles om de geopolitieke betekenis, want hier heeft de eerste veldtocht van de Egyptische farao Thutmosis III (14de eeuw v.Chr.) plaatsgevonden. En volgens 2 Koningen 23:29vv was de plek eeuwen later (6de eeuw v.Chr.) opnieuw het toneel van een belangwekkende veldslag onder farao Necho II.

Wie er weleens geweest is, kan ook zonder een militair geïnteresseerd oog de strategische betekenis niet missen, omdat je er vele kilometers in het rond kunt kijken. Het mag dus niet verbazen dat in verband met Megiddo ook de zogenaamde slag om Palestina genoemd moet worden, die Britten en Osmanen hier in 1918 hebben uitgevochten. Volgens de Bijbel was dit het grondgebied van de stam Manasse (1 Kron. 7:29). De plek wordt in het boek Openbaring (16:16) Harmageddon (Berg van Megiddo) genoemd, wat later in Armageddon is veranderd, de naam die in de hele wereld in verband wordt gebracht met de laatste veldslag van de Bijbel tussen goed en kwaad.

De plek is in archeologisch opzicht uitstekend onderzocht. Als eersten groeven hier in het begin van de 20ste eeuw Duitse archeologen. Na 1960 zetten Israëlische archeologen hun werk voort, zodat men intussen op 20 verschillende lagen van nederzettingen is gestuit. De opgravingen laten verder zien dat de stad telkens voor bepaal-



de perioden onbewoond was en niet alleen door veldslagen, maar ook door grote branden is verwoest. Archeologen zijn hier alles tegengekomen wat het hart van een professioneel opgraver sneller doet slaan: woonhuizen en winkels uit verschillende perioden, altaren met rituele voorwerpen, vroegere paleizen en een onderaardse drinkwatervoorziening.

Het is nauwelijks te geloven dat men vlak in de buurt niet alleen een fysiek grote ontdekking deed, maar dat deze ook in een ander opzicht een sensationele vondst is. Volgens mededirecteur van de opgraving Matthew J. Adams, de directeur van het Britse archeologische Albright Instituut, heeft men nooit eerder zo ver in het oosten van het vroegere Romeinse rijk een volledig Romeins legerkamp gevonden. Bovendien bewijst dit dat de Romeinen, anders dan veel deskundigen van mening zijn, ook in de tweede en derde eeuw nog een grote militaire presentie in de regio bezaten.

De restanten op een terrein van 300 bij 500 meter hebben eens het zesde Romeinse legioen gediend, dat bekend stond als Legio VI Ferrata (het ijzeren legioen), door de legendarische Caesar is opgezet en tussen 52 v.Chr. en circa 260 na Chr. heeft bestaan. Men weet met zekerheid dat dit legioen de Romeinse heerschappij over Syrië en Palestina in stand hield en bij Latakia in Libanon, bij Homs in Syrië en bij Samsat in Turkije gestationeerd is geweest. Bovendien wist men dat het in Galilea aanwezig is geweest, maar niet waar nu precies. De naam van het sinds 1948 niet meer bewoonde Arabische dorp Al-Lajjun bij Tel Megiddo komt van het Romeinse woord legio. Men is hier echter pas in 2014 gaan graven en kon eind 2017 de genoemde sensationele vondst bekendmaken.

“Het zesde Romeinse legioen kende een grootse en bloedige geschiedenis, die teruggaat tot de oprichter Julius Caesar”, zo zei professor Barry Strauss van de Cornell universiteit tegenover Israëlsche media. “Dit legioen nam deel aan de beroemdste veldslagen van Caesar, in Frankrijk, Griekenland en Turkije.” In het heilige land komt het neerslaan van de opstand van Bar Kochba in 132 voor rekening van dit legioen. Tegelijk is interessant dat men op basis van andere vondsten in het gebied redenen heeft om te vermoeden dat zich juist onder de soldaten van dit legioen vroege bekeerlingen tot het christendom hebben bevonden.

In de zomer van 2017 stuitten de archeologen eerst op de restanten van een monumentale poort, die deel uitmaakte van wat de Romeinen de principia noemden en die als stafonderkomen het hart van een Romeins militair kamp vormde. Hier bevonden zich de bevelhebbers, een voorraad- en wapenkamer, maar ook het vaandelheilighdom van het legioen, waaraan men een geweldige symbolische uitwerking toeschreef. Daar gevonden inscripties zijn zwaar beschadigd en daarom nog niet ontcijferd. Ook andere vondsten zijn interessant, waaronder een door mensenhanden gegraven grot binnen het militaire kamp, waarin men een pot met een gecremeerd menselijk lichaam vond, een onder Romeinse soldaten heel gebruikelijke manier van begraven. Maar men ontdekte ook wapenonderdelen en spijkers van sandalen en pijpen van aardewerk. Vooral de latrines waren erg ‘vruchtbaar’, wat Adams niet verbaast, want “men gebruikte latrines ook om ander afval kwijt te raken.” Hier heeft men glas, resten van kruiken, botten van dieren en ruim 200 Romeinse munten uit de tweede en derde eeuw gevonden. **AN**■

ISRAËL,

een heel bijzonder volk

Deel
22

DE BABYLONISCHE
BALLINGSCHAP



- ➔ De Israëlieten riepen tot God, niet om hun eigen fouten te belijden en om vergeving te vragen, maar om God aan te klagen: "Waar bent U nu, God, waarom laat U dit ongeluk toe?"

door Thomas Lieth

De Babylonische ballingschap van Israël duurde van 606 tot 536 v.Chr. (u leest erover in Jer. 1:13-16; 27:6).

Het zuidelijke koninkrijk Juda heeft langer bestaan dan het noordelijke koninkrijk: het heeft het ongeveer 345 jaar uitgehouden. Het ging met het zuidelijke rijk ook lang niet zo erg als met het noordelijke. Weliswaar regeerden er ook in Juda koningen die niet aan God vasthielden, maar in tegenstelling tot Israël had je in Juda tussendoor telkens weer godvrezende koningen. Overigens heersten er in Juda inderdaad altijd koningen die uit de dynastie van David stamden. Juda had het in het bijzonder aan koning Hizkia en zijn grote hervorming en aanbiddingsdienst van God te danken dat men niet al enkele jaren na Israël eveneens in handen van Assyrië viel. Nadat Hizkia oprecht bij God hulp had gezocht, werd het machtige Assyrische leger dat voor Jeruzalem stond

en de stad had omsingeld, vernietigend verslagen door de Engel des Heeren (2 Kron. 32). Zo was er nog een keer een genadetijd, een nieuwe kans voor Juda. Maar tenslotte bleef ook Juda het oordeel van God niet bespaard. De Babyloniërs, die een wereldmacht waren geworden, vielen rond 606 v.Chr. Juda binnen en bezetten Jeruzalem.

Ze verwoestten de stad en staken het paleis in brand. Zo eindigde ook het zuidelijk koninkrijk Juda tenslotte in de Babylonische ballingschap. Deze zou 70 jaar gaan duren. Het begon onder koning Jojakim (606/605 v.Chr.), toen ook Daniël naar Babel werd weggevoerd, en ging door onder koning Jozachin (rond 597 v.Chr., u leest erover in 2 Kron. 36:5-7,9-10).

In de eerste jaren voerde men echter alleen het koningshuis en enkele voornaamste families weg naar Babylon, onder wie ook de profeet Ezechiël. Pas in het jaar 586 v.Chr., toen Zedekia de koning van Juda was, is het hele volk

in ballingschap weggevoerd. Alleen de allerarmsten bleven achter. De Joodse leiders werden bijna allemaal gedood en de voorwerpen van de tempel brachten men over naar Babylon. Zo werden Jeruzalem en de tempel door Nebukadnezar verwoest (Jer. 52). Sindsdien zijn de ark van het verbond, die de twee wetstafels met de Tien Geboden erop bevatte en de tegenwoordigheid van God symboliseerde, spoorloos verdwenen. Er zijn de wildste geruchten over verbreid, maar nog niemand heeft hem gevonden (zie 2 Kron. 36:11-21; vgl. Jer. 25:11; 29:10).

De tijd van de verdeling van het koninkrijk en de erop volgende ballingschap van Israël en Juda maken ons duidelijk hoe belangrijk het is om God te gehoorzamen. De zegen voor het volk en zijn koningen was afhankelijk van hun trouw aan God. Alle koningen werden aan David afgemeten, maar niemand van hen paste bij de beschrijving van de Zoon van David (Messias), die beloofd was. Dit toont Israël en ons dat

de ware Koning uit het huis van David nog niet gekomen was. Deze geschiedenis laat ons ook zien hoe menselijke zwakheid en menselijk falen Israël te gronde hebben gericht. De voornaamste zonde was de afgoderij, de overtreding van het gebod: "U zult geen andere goden voor Mijn aangezicht hebben!" Bij de profeet Ezechiël vinden we een samenvatting van de schuld van Israël (zie Ez. 20:1-31; Ps. 78).

Gods geboden zijn ter bescherming van de mens gegeven, maar als de mens zich van God afwendt, moet hij ook de consequenties daarvan dragen. Zo was het ook bij de Israëlieten die de heidense afgoden achterna gingen. Hun wetten eisten van de Israëlieten het offer van elke eerstgeborene, iets wat God streng verboden had (Lev. 20:1-5). Het is altijd de mens die schuld op zich laadt en zich het leven zo onnodig moeilijk maakt. Door de zondeval van de mens is het tot leed, nood en dood gekomen. De vraag is niet waarom God het lijden toelaat, maar waarom de mens het zo ver heeft laten komen. De Israëlieten mochten hun zonen niet doden, maar God, die mensenoffers verafschuwt, gebod hun in plaats van hun zonen die-re te offeren (Ex. 13:2,12,15).

Onder deze zwakke of slechte koningen kon het volk het eerste gebod niet houden. En als je het eerste gebod overtreedt, zul je ook zonder aarzelen de andere wetten gaan overtreden (zie Zef. 1:4-6,12-18; 3:1-5).

Volgens Zefanja 1:4-6 zien we dat het onmogelijk is om twee heren te dienen (Mat. 6:24). Zoals in het huwelijksleven gaat het ook met onze relatie met God. Ook deze relatie, ons geloofsleven, zal schade oplopen als we blijven vreemdgaan en denken dat we naast onze Heer, voor wie we een keus gemaakt hebben, nog andere 'goden' te kunnen dienen (zie Mich. 3:11; vgl. Mal. 1:6-14).

De Israëlieten riepen weliswaar steeds weer tot God wanneer ze in grote nood raakten, maar ze deden geen boete, ze keerden zich niet om van hun boze wegen. Ze riepen tot God, niet om hun eigen fouten te belijden en om vergeving te vragen, maar om God aan te klagen: "Waar bent U nu, God, waarom laat U dit ongeluk toe?" Maar tot welke God roepen ze dan, en welke God klagen ze dan aan? Hebben ze hun God niet verlaten? Hebben ze niet al Zijn waarschuwingen geminacht en hooghartig

in de wind geslagen? Kijk alleen eens naar het boek Jeremia. Hoeveel heeft deze Jeremia zijn volksgenoten niet in opdracht van God gewaarschuwd, maar ze hebben niet naar hem en God geluisterd; ze hebben hardnekkig geweigerd naar hun God terug te keren (Jer. 22:21).

Hoe reageren wij wanneer we struikelen en er onheil over ons komt? Ropen we dan naar God om boete te doen, onze fout te belijden en er berouw over te hebben? Of roepen we vol verwijten naar God, klagen we Hem aan en zijn we woedend omdat Hij ons niet geholpen heeft? Als ik mezelf in het Braziliaanse regenwoud aan een inheemse gids toevertrouw, maar zijn waarschuwingen, aanwijzingen en levensbelangrijke gedragsregels volkomen minacht, mag ik deze gids er niet voor verantwoordelijk maken als ik verdwaal.

Als ik God niet vrees en Hem niet eer, is het maar een kleine stap naar moord, echtbreuk, diefstal en al het andere kwaad. Zijn er problemen in de relatie met God, dan zie je ook problemen in de maatschappij. Ook tegenwoordig, bij ons volk. Ik durf te beweren dat we geen werkloosheidsprobleem hebben, geen milieuprobleem en ook geen probleem met rechtsradicalen. Onze maatschappij heeft veeleer een probleem met God.

Het volk van God was in elk geval vastgelopen. Van verheerlijking van hun God kon waarachtig geen sprake meer zijn. Het volk was door de heidenen vertreden. Nu ging de tijd van de heidenen beginnen. Van nu af aan zouden de heidense volken het lot van Israël in handen hebben en sturen, terwijl Israël als natie met een paar heel korte uitzonderingen geen belangrijke rol meer zou spelen (Hab. 1:6).

Deze tijd van de heidenen zal pas eindigen als God Zijn vrede-rijk vestigt en de beloften van het verbond met David volkomen in vervulling gaan. God trekt Zich dus van Zijn volk terug en wendt Zich des te meer tot de heidenen, die Hij nu meer en meer in Zijn heilsplan betreft. Israël had gefaald. En dit leidde wel tot tuchting, maar niet tot verwerping van Zijn volk (Jer. 33:4-9).

God laat Zijn volk niet in de steek, ondanks alle fouten en minachting van Zijn volk jegens Hem. Ondanks alle trouweloosheid en kwaad blijft God zelfs Zijn verbondsvolk trouw. God houdt zich aan Zijn beloften! ■

NEDERLAND:

Beth-Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn
telefoon 0343 477288
fax 0343 477447
E-mail: info@beth-shalom.nl



ABONNEMENTEN:

Beth Shalom,
Postbus 193,
3940 AD Doorn,
tel. 0343 477288
Giften: IBAN NL27INGB0000094400 t.n.v. Beth-Shalom Doorn
En extra: BIC: INGBNL2A
Betalingen: IBAN NL52 INGB 0000 4092 00 BIC INGBNL2A
t.n.v. Middernachtsroep Doorn ook voor België.

«Nieuws uit Israël» verschijnt ook in het Duits, Frans, Engels, Spaans, Portugees, Hongaars en Roemeens. Alleen in de betreffende landen.

Abonnement Nederland en België: gratis, Vanuit Nederland naar andere landen in Europa: EUR 26.40, Buiten Europa en Suriname: EUR 31.80.

GASTENHUIS IN ISRAËL:

Beth-Shalom, P.O.B. 6208,
Haifa 31060/Karmel Israël
tel. 00972-4-83774-81

TESTAMENTAIRE BESCHIKKINGEN:

(via een notaris)

«Ik legateer vrij van rechten en kosten aan de Stichting: Zendingswerk Middernachtsroep statutair gevestigd te LEIDEN en geregistreerd onder nummer .41166018, bij de Kamer van Koophandel Rijnland, een bedrag van EUR...»



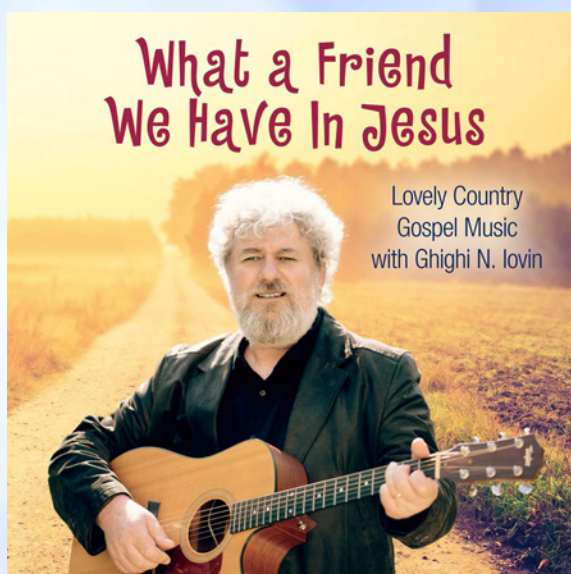
Geachtig aan het feit, dat alle menselijke kennis slechts onvolkomen is (1 Cor. 13:9), geven de auteurs voor eigen verantwoording hun persoonlijke visie weer

AUTEURS

Initialen van de auteurs en bronvermeldingen in dit nummer:
CM = Conno Malgo; FW = Fredi Winkler; ZL = Zwi Lidar

Voor de inhoud van vreemde web-pagina's waarnaar verwezen werd kunnen wij niet aansprakelijk worden gesteld. Wij verklaren hiermee uitdrukkelijk, dat op het tijdstip van het tot stand brengen van de link geen illegale inhoud op de verbonden websites herkenbaar waren. Op de actuele en toekomstige vormgeving, de inhoud of de auteursrechten van de verbonden sites hebben wij geen invloed. Voor illegale, foute of onvolledige inhoud en vooral voor schade, die uit het aanklikken of niet aanklikken van zulke aangeboden informatie ontstaat, is alleen de aanbieder van de site verantwoordelijk, naar wie verwezen werd, niet degene, die enkel via links naar de bewuste publicaties verwijst.

CD's uit ons assortiment

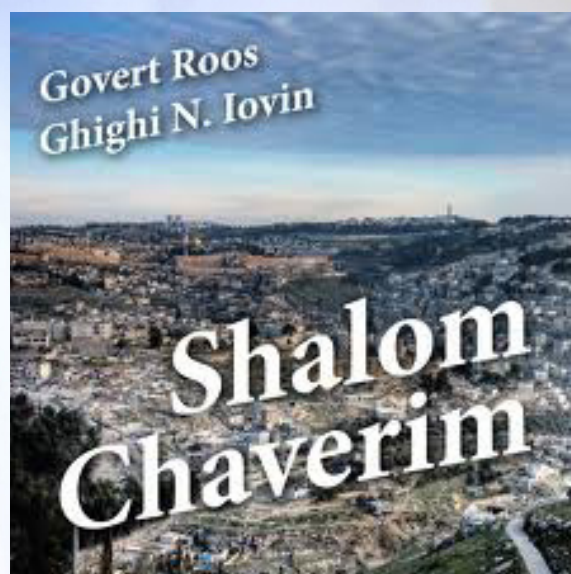


Ghighi N. Iovin - **What A Friend We Have In Jesus**

De nieuwe Country Gospel Music CD van onze Roemeense medewerker Ghighi N. Iovin. Liederen zoals 'Softly and Tenderly', 'How Great Thou Art' of 'What a Friend We Have In Jesus' worden op een prachtige manier gespeeld en gezongen.

CD, 13 tracks, bestel-nr. 131812

€ 15,00



Govert Roos, Ghighi N. Iovin - **Shalom Chaverim**

Muziek CD met prachtige en bekende Hebreeuwse liederen zoals 'Hava nagila', 'Hevenu shalom alechem' of 'Yerushalaiym shel zahav'. Prachtig gezongen onder muzikale begeleiding door de Nederlander Govert Roos en de Roemeen Ghighi N. Iovin. Een 'must have' voor iedere Israël-liefhebber.

CD, 14 tracks, bestel-nr. 131807

€ 10,00



Het doelpunt van je leven

Het doelpunt van je leven is een evangelistische cd die zeer geschikt is om aan anderen door te geven. De cd gaat in op bekende voetbalgebeurtenissen en leidt dan naar Jezus Christus, die de Voltreffer van ons leven is.

CD, Afspeeltijd 11:59 min,
bestel-nr. 113230

€ 1,00



Last Minute - **Live concert vanuit de Zionshalle**

De Nederlandse muziekgroep Last Minute was te gast in de Zionshalle van de Middernachtsroep in Zwitserland en gaf aan de avond een bijzondere muzikale invulling. Het was een vrolijke avond met verfrissende muziek, waar het Bijbelvers: "Zing voor de Here een nieuw lied" centraal stond.

CD, 17 tracks, bestel-nr. 113222

€ 10,00

Middernachtsroep

Israëltreis 2018



25 september - 4 oktober 2018

meer informatie: www.middernachtsroep.nl / 0343 477 288

- Prijs p.p. vanaf €1537,00 (Eénkamertoeslag €499,00)
- Reis is tijdens Loofhuttenfeest en Simchat Tora
- 3 overnachtingen in Nof Tavor te Mizra
- 6 overnachtingen in Ein Karem te Jeruzalem
- 7 dagen sightseeing met nederlandstalige gids Yossi Alkelai



Middernachtsroep

OPPENHEIM TRAVEL